

psychologických vied, členstvá v medzinárodných redakčných radách časopisov i v medzinárodných psychologických organizáciách.

Významný kladný ohlas na práce jubilanta reprezentuje aj vyše 500 citácií jeho prác, ako aj viaceré ocenenia vysokej odbornej úrovne jeho prác a prednášok doma i v zahraničí.

Ocenenia práce jubilanta vyvolávajú úctu. On sám pozná ich hodnotu, váži si niektoré z nich viac, iné menej, sú aj také, nad ktorými sa zasmieje. Dobro mu padol každý prejav uznania, ale vysoko prvotná je preňho úspešnosť v práci. Tým viac ho zarmucovali neporozumenie a prejavy neprajnosti, ktorých, napriek jeho zmierlivej povahe a náklonnosti iným pomáhať (neraz aj na škodu veci), nebolo málo.

Damián Kováč dokázal veľa vyťažiť z toho, čo mu bolo dané „by nature and nurture“, vytvoril ucelené dielo v odbore a „dotvoril“ (to je jeho termín!) dielo vlastnej osobnosti do takej formy, že „...aj keby mu všetci neverili, že žije proste, čestne a radostne, na nikoho sa nehnevá, ani sa nedáva odvrátiť od cesty, ktorá vedie k cieľu života...“.

Za všetkých, ktorí si ho ctia a majú ho radi, mu želáme veľa zdravia a síl i možností zostať ešte dlho pri svojom koníčkovi – psychológii.

V. Kováliková a Z. Ruiselová

Prof. PhDr. VÁCLAV HOŠEK, DrSc., ŠEDESÁTILETÝ

Před šedesáti lety, 20. května 1939, se (v Krupé u Rakovníka) narodil Václav Hošek. Během vysokoškolského a zejména aspirantského studia na Karlově univerzitě Praze se výrazně profiloval v psychologii sportu a psychologii tělesných cvičení. O jeho odborný růst se kromě prof. M. Vaňka zasloužil i prof. V. Tardy.

Ti, kteří podrobněji neznají curriculum vitae profesora Hoška, se jistě rádi seznámí zejména s jeho prvními pracemi a počátečním odborným zaměřením. V r. 1965 úspěšně obhájil kandidátskou disertační práci „Aspirační úroveň a její úloha při sportovní činnosti“. Tato disertace značně přesahovala svůj název a stala se inspirací pro řadu našich i zahraničních psychologů. Prof. Václav Hošek publikoval své stati k této problematice anglicky, rusky a francouzsky, čímž se dostal do povědomí zejména psychologů působících v oblasti tělesných cvičení a sportu po celém světě. Prof. V. Hošek byl také jedním ze zakládajících členů „International Society of Sport Psychology – ISSP“ a později vzniklé Evropské federace (FEPSAC), kde je členem „Managing Council“ a stálým zástupcem České republiky.

Po aspirantuře působil několik let jako technik na katedře pedagogiky, psychologie a didaktiky tělesné výchovy na FTVS UK. Vynikl nejen jako velice schopný učitel, ale i organizátor. Působil rovněž jako výzkumný vědecký pracovník a zastával i funkci děkana FTVS UK.

Vrátím se vzpomínkami do mládí Václava Hoška. Kromě striktně vědeckých statí publikoval články, skripta a knihy, v nichž oslovuje trenéry a učitele tělesné výchovy. Z problematiky aspirační úrovně se jako jeden z prvních našich psychologů dostává k problematice výkonové motivace. Již v r. 1966 jej značně ovlivnila kniha Atkinsona

a Feathera „A Theory of Achievement Motivation“. Nepřebírá však nekriticky ani vytvořenou teorii, ani metody měření (na základě obsahové analýzy TAT příběhů). K této koncepci měl řadu originálních postřehů, včetně na kontextu závislém měření; uvažoval také o zahrnutí vůle, resp. kontroly činnosti do této koncepce. Tyto své nápady však nikdy nerozvinul do vlastní teorie výkonové motivace, jako to např. učinil H. Heckhausen se svými spolupracovníky. Vytvořil však vlastní diagnostické metody v této oblasti.

Prof. V. Hošek stážoval v řadě zemí od Dálného východu po Severní Ameriku. Publikoval řadu časopiseckých studií u nás i v zahraničí. Pokusím se vyjmenovat, bez nároku na úplnost, publikace knižní. Jsou to: Psychická odolnost při neúspěšné činnosti, Motorické učení, Psychologie pro trenéry a cvičitele, Psychogenní deteriorizace jemné motoriky, Senzomotorické aspekty sportovního potápění, Motivace sportovního tréninku, Psychológia telesnej výchovy a športu, Psychologie sportu, Psychologie sportovní činnosti, Formování výkonové motivace, Psychologie odolnosti, Pohyb a somatomentální vývoj osobnosti, Psychologie sportovní střelby. Řada jeho studií byla rovněž přeložena do mnoha jazyků.

Zejména v posledních 15 letech prof. Hošek sice nemá nic proti vrcholovému sportu, ale postupně s věkem si uvědomuje, že kvalita života je více. Zabývá se tudíž i osobním významem tělesných aktivit pro kvalitu osobního životního stylu. Převládá tematika antiinvoluční, antidepresivní, antistresová a kultivační. V metodologii zdůrazňuje kvalitativní a experimentální výzkum. Diskutuje hodnotu kritické pedagogiky jak při přípravě učitelů tělesné výchovy, tak i při výchově kinantropologů. Rovněž se snaží identifikovat paradoxní významy tělesných cvičení, jakož i vlivy kultury, které brání porozumění osobnímu významu tělesných cvičení. Zvýrazňuje vliv zábavy a potěšení v průběhu času stráveného cvičením. Popisuje důležitost svobody při volbě tělocvičné či sportovní aktivity, a to v závislosti na reflexi osobních významů cvičení v různých stádiích života. Tento posun jej řadí k významným psychologům zdraví, zdůrazňujícím nejenom tělesnou zdatnost, ale zejména psychickou pohodu.

Prof. V. Hošek vedl a značně ovlivnil řadu doktorandů a aspirantů v oblasti psychologie a v oblasti psychologie tělesných cvičení a psychologie sportu. V posledních přibližně 10 – 15 letech se zasloužil o rozvoj kinantropologie. V tomto oboru v současnosti zodpovídá za doktorandské studium na FTVS UK.

Je předsedou Asociace psychologů sportu a členem předsednictva Unie psychologických asociací. V ČMPS je členem předsednictva sekce psychologie zdraví. Kromě toho je mezinárodně uznávaným odborníkem. Často je zván jako „keynote speaker“ na různé kongresy a konference. Svou odbornou autoritou pomohl i konání 10. kongresu FEPSAC (Fédération Européenne de Psychologie des Sports et des Activités Corporelles), který byl v červenci tohoto roku v Praze (za Hoškova prezidentství).

Na prof. PhDr. Václavu Hoškovi, DrSc., mi vždy imponovalo plné zaujetí pro to, čím se právě zabýval, pracovní síla a vytrvalost, bohatost invence a ochota ke spolupráci. Co více přát jubilantovi než ještě dlouhá léta takto aktivně prožívaného života, pohodu v osobním zázemí a pevné zdraví.

F. Man